

Xiakre Xiakre kot Jejus kôt hkwỳjê piitã hwỳr kagà nẽ mẽn

Xiakre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus tõ nẽ kêp Jerujarê kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhõ pastô na pre. Nẽ kêp Ijaew. Jakamã na pre hkwỳjê mã kagàja nhĩpêx nẽ krĩ piitã hkôt urak nẽ Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hwỳr kurê. Jejus ã mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja na prem mẽ hipêx kati nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. Jakamã nhũm Xiakre kot mẽ hamaxpêr o mẽ hihtỳx kaxyw kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kurê nẽ mẽ kãm:

¹ Pa ixkwỳjaja. Xà mẽ amex? E ixpê Xiakre na pa. Ixte Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnh na pa. Jakamã kot paj kagàja nhĩpêx nẽ pika piitã hkôt mẽ apiitã mẽ awỳr kurê. Mẽ apê Tĩrtũm krajê hwỳr.

Mẽ pahpunuj tã mẽ pahte amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pajamaxpêr

Rukre 6.20-23; Rõmãn 5.3-5; Korosẽ 1.11; Wam Pêtre 4.12-19

²⁻³ E ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ to rỳ tanhmã apunuj to. Rỳ mẽhõ tanhmã Jejus ã mẽ anhĩpêx to. Tã kêr ka mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o ri akaprĩ hkêt nẽ. Arĩ akĩnh kãm amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ gaa nẽ rĩ mẽmoj punuj pê Jejus kôt amnhĩ

xunhwÿr tÿx nê. Jakamã kwa kêr ka mẽ tanhmã apunuj to hã amnhĩ pumu nê ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhÿrja kukamã ajamaxpêr pê akĩnh nê ri apa. ⁴ Nom kêr ka mẽ tee ri tanhmã apunuj to hã amnhĩ pumu nê akaprĩ xàj Tĩrtũm kaga hkêr nê. ãm amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nê gaa nê Tĩrtũm noo mã tãm amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nê kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa.

Mẽ pahte tanhmã amnhĩ kute hã amnhĩ pumunh kôt amnhĩ to Tĩrtũm wÿr ã mẽ pamã karõ

Matêwre 21.18-22

⁵ Nê kêr ka mẽ mẽmoj mÿrapê tanhmã apunuj to hãmri nê tee ri ja hã amã Tĩrtũm mã ajamaxpêr tÿx prãm nhũm apê ja hihtÿx japêr. Rÿ mẽmoj tanhmã apê amnhĩ nhĩpêx to ka tee ri hkukamã ajamaxpêr japêr. Kêr ka mẽ ã ajamaxpêr anhÿr japêr hãmri nê amnhĩ to Tĩrtũm wÿr kurê kumrêx. Kot amã ajamaxpêr mex nhõr nhũm ate ÿ hã tãm ajamaxpêr kaxyw amnhĩ to awÿ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ to hwÿr anê nhũm amnhĩ tã mẽ ama nê mẽmojta kutã tanhmã ato axihtÿx to kurê kumrêx ka ÿ hã hkôt ajamaxpêr tÿx mex o ri apa. Jao tanhmã akute htã akĩnh nê ajamakêtkati nê ri apa. Koja Tĩrtũm tee ri amã mẽmoj kôt ajamaxpêr tÿx prãm kaprÿ hã apumu nê hã amã àkjêr kêt nê. Koja ate amnhĩ to hwÿrta ma nê tanhmã ato mex to. ⁶ Nom kêr ka mẽ amnhĩ to hwÿr kãm tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kati hkêr nê. Rÿ ajamaxpêr o:

—Koonên. Koja apu Tĩrtũm inhmã ja ho anhÿr japêr.

Anhÿr o tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpër kati hkêt nẽ. ãm akĩnh kãm tanhmã ate amnhĩ to hwÿr toja kukamã ajamaxpër o:

—Nà koja inhmã ho anẽ. Ixte amnhĩ kaxyw kãm ijamaxpër nẽ amnhĩ to hwÿr xà hkôt koja inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

Anhÿr o hkamnàr rom ã amnhĩ kukamã ajamaxpër anẽ.

Nom kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ to hwÿr to nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpër kati nẽ hkôt ajamaxpër tÿx kêt nẽ. Nẽ te kôk nhãm àpêr nẽ nhãm àpêrta pyrà nẽ nhãm ri ajamaxpër nẽ nhãm ri ajamaxpërja o hkôt ajamaxpër kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex kêt nẽ. ⁷⁻⁸ ã mẽ hamaxpër anhÿr xwÿnhjaja na htem nhãm hamaxpër nẽ nhãm hamaxpër jao hamaxpër mex kêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ ã ajamaxpër anhÿr o amnhĩ to Tĩrtũm wÿ hãmri nẽ ãm amnhĩ to hwÿr kaprÿ. Koja ama nẽ ãm ama. Nom kot kaj mẽ tanhmã akute hã amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpër tÿx pê amnhĩ to awÿ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpër kati hkêt kãm tanhmã amnhĩ to hwÿr to nhũm amnhĩ tã ama nẽ hkĩnh nẽ tanhmã amã mẽmoj nhĩpêx to. Mẽ ate hã axàhwÿr xà hkôt tanhmã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx to.

Mẽ kêp amrakati xwÿnh mẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh xwÿnhjê jarênh

Eprêw 13.5-6; Wam Pêtre 1.24-25

⁹ Nẽ kwa mẽ akàxpore hkêt xwÿnhjaja. Jar mẽ apê amrakati htã mẽ apê Tĩrtũm kra na ka mẽ. Jakamã kêr ka mẽ akàxpore rũnh kêt tã mẽ apê Tĩrtũm kra

hã amnhĩ pumunh kôt ajamakêtkati nê nê akĩnh nê apa.

10-11 Nê mẽ akàxpore rũnh xwỳnhjaja. Mẽ akàxpore rũnh nê mẽ akukrêx rũnh tã kot kaj mẽ nhỹrmã ty nê piitã rer pa nê mẽ kêp amrakati xwỳnhjê pyrã nê anhỹ kamã Tĩrtũm kuri akrĩ nhũm tanhmã mẽ ajarênh to. Te mẽ apê mẽmo pixôrã kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk. Na hte kwỳhtã axpênh pê axpôt nê muxre nê mex nê harir. Tã gaa nê rĩ hã myt xàhpanh mẽ nhũm ra nhôôre. Nê gaa nê ra grã pa nê rôrôk nê hapêx. Tã kot kaj mẽ nhỹrmã urak nê ty nê akukrêx rer pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ akàxpore rũnh pumunh kôt akĩnh nê ri apa hkêth nê. Kêth ãm mẽ apê Tĩrtũm kra hã mãn amnhĩ pumunh kôt akĩnh nê apa.

Mẽ pahpunuj kôt pagryk nê mẽ pahkurê

12 Nê kot kaj mẽ atõ tanhmã apunuj to htã arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa. No tanhmã apunuj to hã amnhĩ pumu nê hkaga hkêth nê. Rỳ kot tanhmã ato xwỳnhhta kêr ka mẽ amnhĩ tã kamã agryk nê tanhmã ho hkêth nê. ãm Jejus kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Kêr kê Tĩrtũm amã hkĩnh ã amnhĩ tã apumu nê amex ã ajarê. Ka nhỹrmã kuri amex kumrêx nê atĩr tũm nê apa ho apa. Ra kot mẽ pakukamã mẽ pahtã amnhĩ jarênh xà hkôth. Jakamã kêr ka mẽ tanhmã apunuj to htã ã amnhĩ kukamã ajamaxpêr anhỹr pê akĩnh nê apa.

13 Nê Tĩrtũm aa kãm tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm kêth. Nê mẽ papajaja mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw na hte mẽ pamã tanhmã àmnênh to rỳ mẽ pamã mẽ pajamaxpêr punuj

jagjênh kêt nê. Jakamã kot ka mẽ atõ amã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm tâ kwa kêr ka Tĩrtũm tãm kot ja kaxyw mẽ akrãm mẽ ajamaxpêr punuj jagjênh to hã hkamnhĩx kêt nê. ¹⁴⁻¹⁵ Mẽ papamjaja na pu htem pajamaxpêr punuj xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. No Tĩrtũm Karõ na hte mẽ pamã mẽ pajamaxpêr punuj jagjênh kêt nê. Mẽ papamjaja na pu htem pajamaxpêr punuj nê gaa nê ra hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nê gaa nê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri papa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ty hãmri nê Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri htĩr tũm nê pa ho pa hkêt nê.

*Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pahto mex to hã harênh
Xiakre 3.17-18; Sikũn Pêtre 1.3-4*

¹⁶ Nê e ixkwỳjaja. Tĩrtũm kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj prãm xàj mẽ pamã mẽ pajamaxpêr punuj jagjênh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ ã ajamaxpêr anhỹr kêt nê. ¹⁷ Na hte mẽ pahto mex pix o pa. Na pre myyti ho kato. Kapêr pix o ho kato. Nê mytwrỳre ho kato. Nê kanhêti ho kato. Ja piitã ho kato nhũm mẽ pamã hirã mex o harir. Na hte mytwrỳre tũhã hirã mex o pa. Nê gaa nê nyw kaxyw nê kamàt kô. Nê gaa nê nyw mẽ nhũm akupỹm hirã. Æ na hte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. No Tĩrtũmja ã kot anhỹr kêt. Kot amnhĩ nhĩpêxja ãm rãhã ho rãhã. Na hte mẽ pahto mex pix o pa. No tũhã tanhmã mẽ pahto mex to nhũm jãã nhũm tanhmã mẽ pahtomnuj to hkêt nê. ¹⁸ Tã kapêr pix o kot ã mẽmoj to kator kot anhỹr. Nê mẽ pamã kapêr o amnhĩrĩt. Kãm mẽ pahto hkra hprãm xàj mẽ pamã Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx

toja nhũm pre mẽ pamã ho amnhĩrĩt. Na pu prem kuma nẽ hkõt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahto hkra. Mẽ pahpê Ijaew kumrêxjaja na pre mẽ pahto hkra.

Mẽ pagryk o papa nê mẽ pahkurê

Rômãn 12.17-21; Epes 4.25-5.2

¹⁹ E ixkwỳjaja. Kwa mẽ ixkapêr ma nẽ hã anohtỳx nẽ ho apa. Koja mẽhõ Tĩrtũm kapêr o mẽ ajahkre kaxyw mẽ awỳr mō nẽ mẽ amã kapêr jarê ka mẽ mar tỳx nẽ. Koja mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to nê mẽ amã kapêr ka mẽ amnhĩ tã ama nẽ kamã agryk kêt nẽ. ²⁰ Mẽ gryk o mẽ pa xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kapêr kõt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. ²¹ Jakamã kwa kêt ka mẽ axte amnhĩ tomnuj rỳ ajamaxpêr punuj o ri apa hkêt nẽ. Na htem ohtō nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o pa nom kêt ka mẽ kurom Tĩrtũm kapêr mãn amnhĩ krã him haxàr tỳx nẽ. Kapêr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja na htem ho mẽ ajahkre mex o pa. Tã kêt ka mẽ ama nẽ amã hkõt amnhĩ nhĩpêx prãm rãhã ho ri apa. Na pu htem Tĩrtũm kapêr ma nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx o papa hãmri nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri pahtĩr tũm nẽ pa mex nẽ papa ho papa.

Mẽ pahte Tĩrtũm kapêr kõt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karō

Matêwre 7.24-27; Wam Juãw 2.3-6

²² Nẽ kwa mẽ okora. Kêt ka mẽ ãm Tĩrtũm kapêr ma nẽ ãm mar kêt nẽ. Mããnẽn hkõt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ama nẽ ãm ama nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri nẽ apê Tĩrtũm kra hã amnhĩ jarênh kaprỳ. Jao nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri atĩr tũm nẽ apa hkêt nẽ. ²³⁻²⁴ Te

ho mēhō kot amnhĩ pumunh xà hpyr nē kamã amnhĩ pumunh nē amnhĩ krã hkĩ jaê rỳ amnhĩ kuk tyk pumunh pyrãk. Tã te kot ãm ja hã amnhĩ pumunh nē kot amnhĩ to mex kêt rãhã akupỹm amnhĩ pumunh xà xir nē ma htēm nē axte amnhĩ kuk tyk rỳ amnhĩ krã kĩ jaêrta mã hamaxpēr kêt pyrãk. Mē kot Tĩrtũm kapēr mar nē ãm mar nē hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt xwỹnhjaja te kot ja jarēnh pyrãk. ²⁵ Tã kêr ka mē ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nē. Mē ate Tĩrtũm kapēr kôt amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw xatã kamã harē nē mar tỳx o apa. Jao hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Tĩrtũm kot mē pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mē pamã karō xàja ãm hãmri na. Na htem hkôt amnhĩ nhĩpêx nhũm Tĩrtũm ja hã mē omu nē mē ho mex nē nhũm mē àmnhĩx hamakêtkati nē hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. ²⁶ Nom koja mēhō kêp Tĩrtũm kra hã amnhĩ jarēnh tã htỳx ri kapēr punuj o ri pa hãmri nē ãm kêp hkra hã amnhĩ jarēnh kaprỳ. Mē pahpê Tĩrtũm krajaja na pu htem ã pakapēr anhỹr kêt nē. ²⁷ Axtem mē pahte amnhĩ nhĩpêx. Na pu htem mē hã awrã rỳ mē kêp mē mjên tyk xwỹnhjê ho mex nē mē hã pahpēr o pahpikēnh o papa hkêt nē. Nē tanhmã mē kute hã mē omu nē mē ho ajuta ho papa. ã na pu htem pahpê Tĩrtũm krajaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa nhũm Mēpanhĩpêêxà Maati Tĩrtũm ja hã mē pahpumu nē hkĩnh nē. No na pu htem mē kot amnhĩ tomnuj o mē pa xwỹnhjê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nē ãm Tĩrtũm kapēr xà kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx nhũm amnhĩ tã mē pahpumu nē hkĩnh nē.

Mě pahte mẽ piitã mẽ hipêx o axpên pyræk ã mẽ pamã karõ

Rõmãn 2.11; Korosẽ 3.25

¹ E ixkwýjaja. Pahihti Jejus Krisja mex o mex. Tã ra mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwýr jakamã kwa kêr ka mẽ apê hkwy hã mẽ piitã tãm mẽ hipêx o apa. Nẽ mẽ hipêx o axpên pyræk. ² Jakamã kot kaj mẽ nhýrmã Tirtũm kapêr mar kaxyw axpên wýr akuprõ nhũm hikàxpore rax xwýnhta mẽ akôt axà. Ê mex nẽ ôr o ìhkra kamã kàx hãmri nẽ mẽ akôt axà. Nhũm hkôt mēhõ pē amrakati xwýnhja tē nē axà. Nom wamta kīnhã kēp amrakati nē é omnajti nē pikaxônhti. Hãmri nẽ hikàxpore rax xwýnhta hkôt mẽ awýr tēn axà. ³ Tã tanhmã kot kaj wem ri wa hipêx to? Xà kot kaj mẽ wa hipêx o axpên pyræk nà? Nà xà kot kaj mẽ ã wa hipêx anē nẽ wam àr xwýnhta ê mex ã omunh xà hkôt kãm kadêre hõ gõ nẽ kãm:

—E ota kadêre. Mãmri hã nhỹ. Anẽ.

Hãmri nẽ ê pynajti xwýnhta pumu nẽ axtem nẽ kãm:

—E atar pikap nhỹ.

Anhýr o ahpýnhã wa kãm akapêr? ⁴ Kot kaj mẽ ahpýnhã ã wa hipêx anē nẽ amnhĩ tomnuj nẽ. Wam àr xwýnhta ka kãm akapêr mex nẽ tanhmã ho mex to. No hkôt hõta omnajti hã omunh xà hkôt te kamã anhõkre kahak pyræk o hipêx. Kot kaj mẽ ã ahpýnhã wa hipêx anē nhũm Tirtũm tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kēp omnuj nē. ⁵ Kwa mẽ inhma ixkwýjaja. Mẽ kēp amrakati xwýnhjaja mẽ hikàxpore hkêt tã na hte mẽ hkwyjaja amnhĩ kaxyw Tirtũm kôt hamaxpêr nẽ hkôt amnhĩ xunhwý nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ kot mẽ panhĩpêx

pyrà nê mē ho hkra. Jakamã jar mē kēp amrakati htã na htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpēr tỳx rãhã ho pa. Jakamã koja mē nhỹrmã kuri htĩr tũm nē mex kumrēx nē pa ho pa. Mē kãm Tĩrtũm kĩnh o mē pa xwỳnh piitã koja mē nhỹrmã ã mex nē ri pa anē. ⁶ Nom kot kaj mē ahpỳnhã mē hipēx nē amnhĩ tomnuj nē. E pa mēmoj tã mē akukja. Mēmojaja na htem tanhmã mē ato hēx to? Nē mēmojaja na htem juisti mã tanhmã mē ato kapēr punuj to? Xà mē kēp amrakati xwỳnhjaja? Nà mē tãm kêt. Mē hikàxpore rũnh xwỳnhjaja na htem ã mē anhĩpēx anhỹr o pa. ⁷ Nē ra mē ate hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhja nhũm mē axtem nē tanhmã mē apē ho kapēr to ho pa. Tã ka htem mē kēp amrakati xwỳnhjê rom mē kãm akapēr mex nē mē kãm kadêre mex gõ nhũm mē hã hkrĩ. ⁸ Tĩrtũm kapēr ã kagã htũm kot ja jarēnh kot:

Kêr ka mē piitã mē hipēx o te ka amã amnhĩ tã ma pyrãk. Anē.

Ã kot mē pamã karõ kot anhỹr. Kapērja mex kumrēx. Kot puj mē ã axpēn nhĩpēx anhỹr jao Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpēx mex nē. ⁹ Nom kot puj mē ã amnhĩ nhĩpēx anhỹr kêt nē ahpỳnhã tanhmã mē hikàxpore rũnh xwỳnhjê ho mex to nē ahpỳnhã tanhmã mē kēp amrakati xwỳnhjê nhĩpēx to japêr. Hã kot puj mē Tĩrtũm kapēr htũmta nhĩrôp pakuhê nē amnhĩ tomnuj nē. ¹⁰ Kot pu mē kapēr tũm piitã hkôt ri amnhĩ nhĩpēx mex o ri papa htã ãm pixire nē hirôp pakuhê. Jao te pahte kapēr piitã hirôp pakuhê pyrãk. ¹¹ Na pre Tĩrtũm mē pahte mē pahprõ pix tãnopxar o papa hã mē pamã karõ. Nē mē pamjên pix tãnopxar o papa

hã mẽ pamã karõ. Nẽ mẽ pahte axpẽn par nê mẽ pahkurê. Jakamã kot puj mẽ pahprõ pix tânopxar mex o ri papa japêr. Nẽ mẽ pamjên pix tânopxar mex o ri papa japêr tâ tanhmã pajamxpêr to nẽ pahkwỳjê hõxpĩ. Jao te Tĩrtũm kapêr tũm piitã hirõp pakuhê hpar pyræk o amnhĩ nhĩpêx.

¹²⁻¹³ Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ pahtĩr ri tanhmã axpẽn nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh kõt tanhmã mẽ pajarênh to. Mẽ pamã axpẽn kĩnh ã axpẽn to mex o papa hã mẽ pahpumunh kõt mẽ pajarê rỳ mẽ pamã axpẽn kĩnh kêt ã axpẽn nhĩpêx o papa hã mẽ pahpumunh kõt mẽ pajarê. Jakamã mẽ kamã mẽ ukaprĩ kêt xwỳnhjaja koja nhỹrmã ja hã mẽ omu nẽ mẽ uræk nẽ mẽ kamã ukaprĩ hkêt nẽ. Nom mẽ kamã mẽ ukaprĩ ho mẽ pa xwỳnhjaja koja ja hã mẽ omu nẽ mẽ uræk nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã rênh pa. Jakamã kwa kêt ka mẽ amnhĩ to mex nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kõt apa. Nẽ axpẽn mã akapêr mex nẽ axpẽn kamã axukaprĩ pix kukamã ajamxpêr o apa.

Amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kõt mẽ hamaxpêr xwỳnhjê jarênh

Rukre 3.8-14

¹⁴ Nẽ kwa ixkwỳjaja. Koja mẽhõ kot amnhĩ kaxyw Jejus kõt hamaxpêr nẽ hkõt amnhĩ xãm ã amnhĩ jarênh tâ hkõt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Hã koja nhỹrmã ty hãmri nẽ tanhmã kot we amnhĩ to nẽ Tĩrtũm mẽ Jejus wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa? Nà koja anhỹr kêt nẽ. Kêp hkra hã amnhĩ jarênh tâ hkõt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã koja nhỹrmã wa hwỳr àpir kêt nẽ.

15 Nē xà koja mēhō kēp amrakati nē ri pa. Nē ē pynajre pix jagjē nē ri hã pa. Nē õ hkêt nē ri kãm prãm nē pa. 16 Ka mē ja hã omu nē tanhmã kãm akapēr to nē kãm:

—Kwa ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nē. Anhõrkwÿ hwÿr tēn axê mex japēr nē axà nē amnhĩm mẽmoj japēr nē aku. Koja Tĩrtũm ato mex rax nē.

Anhÿr o kãm akapēr tã kãm mẽmoj nhõr kêt nē. Tã xà koja we ama nē amar xà hkôt ê mex jagjē nē apkur mex o ri pa? Nà kot ka mē ã kãm akapēr anē nē ho ajuta hkêt nē nhũm arĩ kãm prãm nē ê hkêt nē omnuj nē ri pa. Na htem mẽ kapēr pix o mẽ ho mex kêt nē. Kot kaj mẽ ã kãm akapēr anē nē ãm kãm mẽmoj tã karõ kaprÿ. 17 Ja pyrà nē koja mēhō ra amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpēr nē hkôt amnhĩ xãm ã amnhĩ jarēnh tã kapēr kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt japēr. Hã koja ãm kēp hkra hã amnhĩ jarēnh kaprÿ.

18 Nē kot kaj mẽ atõ ã ajamaxpēr anē nē ajamaxpēr o:

—Nà Jejus kwÿjaja na htem ahpÿnhã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Na hte mẽ hkwyjaja amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpēr tÿx pix o ri pa. Nē mẽ hkwyjaja tanhmã hkwyjê ho mex to ho ri pa. ã na htem ahpÿnhã tanhmã amnhĩ nhĩpêx anhÿr to ho pa. Anē.

Kwa mẽ ri ã ajamaxpēr anhÿr kêt nē. Mẽ hkwyjê ho mex o mẽ pa xwÿnhjaja na htem Tĩrtũm hkôt hamaxpēr pē mãânēn hkôt amnhĩ nhĩpêx nē hkwyjê ho mex o pa. Koja mēhō amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpēr hã koja mãânēn hkôt amnhĩ nhĩpêx pē tanhmã hkwyjê ho mex to ho pa. Na

hthem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpěr pix o pa hkêt nẽ. Na htem mãănẽn hkôt mẽ piitã mẽ ho mex o ri pa.

¹⁹ Na ka hte mẽ akwỳjaja ã ajamaxpěr anẽ nẽ ajamaxpěr o:

—Nà Tĩrtũmja pyxi mex o pyxi mex. Tã kot paj jam ijamaxpěr rãhã ho ri ixpa nẽ ra ixpê hkra hã ri ixpa. Nom kot paj kapěr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hkêt nẽ.

Anhỹr o ajamaxpěr nẽ ã ajamaxpěr anhỹr kaprỳ.

Nẽ ãm hãmri na ka htem Tĩrtũm pyxi mex o pyxi mex ã harẽ. Nom na htem jam hamaxpěr kôt pix mã kêp hkra hkêt nẽ. Mẽkarõmnutijaja na htem haxwỳja Tĩrtũm pyxi mex o pyxi mex kôt hamaxpěr tã mẽ kêp hkra hkêt. Na htem ã hamaxpěr anhỹr pê kãm uma ho pa. ²⁰ ã mẽ ajamaxpěr anhỹrja mex kêt. Kojã mẽhõ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpěr ã amnhĩ jarẽn h tã hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt japêr. Hãmri nẽ ãm amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpěr ã amnhĩ jarẽn hkaprỳ. E kot paj ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. ²¹ Mẽ panhĩgêt finat Apraãw na pre amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpěr nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Tã nhũm amnhĩ tã kamã hamak kaxyw hkra Ijak ã kuwỳ nhũm kuma nẽ ra kot kãm hpĩr nẽ õr kaxyw nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Hãmri nẽ kot hkra hpĩr nẽ kãm kapêr. ²² Ra kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpěr nẽ hkôt amnhĩ xãm jakamã mãănẽn hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ ra kot kãm hkra nhõr kaxyw Tĩrtũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Na pre ã finat Apraãw Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex

anhÿr o pa. Jao amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpër mex ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

²³ Nē kormã Apraãw wa hkra hkêt ri nhũm Tĩrtũm wa kãm hkra jarē nhũm kuma nē hkra hkukamã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpër tÿx o pa nhũm amnhĩ tã omu nē mex ã harē. Nē kēp hkràmnhwÿ hã harē. Kapër ã kagà htũm kot ja jarēnh kot:

Na pre Apraãw hkra hkukamã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpër tÿx nhũm amnhĩ tã omu nē amnhĩm mex ã harē. Anē.

²⁴ ã na pre finat Apraãwja hkra kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpër anhÿrja o ra hkôt amnhĩ nhĩpêx nē ra kot kãm hpĩr kaxyw. Nom kop apu amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpër pix nē hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt ronhÿx pre Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã omu nē amnhĩm mex ã harēnh kêt nē. Na htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpër nē mãânēn hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa nhũm amnhĩ tã mẽ omu nē amnhĩm mẽ mex ã mẽ harē. ²⁵ Mēhō ni kuprÿ finat Raapja na pre ã amnhĩ nhĩpêx anē nē amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpër pē tanhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Na pre Ijaew myja wa hamēxkrut nē ma Raap nhō krĩ hwÿr wa tē. Mē hã ukapi nē kot mẽ hkurê kaxàr kaxyw mẽ hwÿr wa tē. Hãmri nhũm Raap Tĩrtũm kot wa mēnh ã wa omunh kurê kumrēx nē pōristi kot tanhmã wa ho pymaj amnhĩ nhōrkwÿ kamã mẽ kēp wa ho amũxu nē wa nē mẽ kãm tanhmã hēx to. Nē hpãnhã nhãm pry hō hkôt akupÿm wa kumē nhũm wa hkà hkĩnh pē ma akupÿm mex nē tē. Hãmri nhũm Tĩrtũm wa hã Raap pumu nē amnhĩm mex ã harē.

²⁶ Tã kot kaj mẽ atō amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt

ajamaxpêr ã amnhĩ jarênh tâ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr. Hãmri nê apê hkra hã amnhĩ jarênh kaprÿ. Te ra mēhō htyk nê nōr tâ nhūm mē kot arĩ htĩr ã harênh kaprÿta pyrāk.

3

Mē kot Tĩrtũm kapêr o mē ahkre xwÿnhjê jarênh

¹ Nê kwa Kris kôt ixkwÿjaja. Mē axohtō nê mē amã Tĩrtũm kapêr o mē ahkre hprãm tâ kormã ja kaxyw mē apiitã mē amex kêt. Mē ixte Tĩrtũm kapêr o mē ajahkre xwÿnhjaja kot paj mē tanhmã amnhĩ tomnuj to japêr nhūm Tĩrtũm ja hã mē ixpumu nhūm ja kêp omnuj nê. Mē ixte kapêr o mē ajahkre ho mē ixpa kênã kot pa hkêt mē ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa. Jakamã kot kaj mē Tĩrtũm kapêr piitã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nê rĩ kormã ho akwÿjê jahkre ho ri apa.

² Nê mē pahpiitã na pu htem tōhã mē pajakwa ho tanhmã amnhĩ tomnuj to. Mēmoj tâ axpên kãm pagryk nê tanhmã mē kãm pakapêr punuj to. Nom koja mēhō tanhmã kapêr punuj toja nê amnhĩ to htÿx nê hãmri nê tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.

Mē pajakwa jarênh

Epes 4.29

³ Na htem nhÿhÿm kawar o juk kaxyw hakwam kàx jagjê nê kãm nhÿhÿm o htēm prãm xà hkôt ma nhÿhÿm ho juk o tē. Kàxja hkryre nhūm kawar rũnh tâ no nhūm kãm ma nhÿhÿm ho mrar prãm xà hkôt ho juk o mra.

⁴ Nê gō xujanãr kãm pàr rũnh ta rũnh tâ na hte kôk àpêr tÿx nê ma nhÿhÿm o pa. Nê pĩ ho pàr o juk xàta

hkryre htã ma nhÿhÿm ho juk o mõi. Nhÿhÿm pàr o mrrar xwÿnh kãm o mõi prãm xà hkõt o mõi.

⁵ Ja pyrã nẽ mẽ pajakwaja hkryre htã na htem ho kapër o tanhmã mẽ hipêx to ho pa. Tõhã ho kapër mex nẽ nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ tõhã ho kapër punuj nẽ nhũm mẽ tee ri mẽ kapër ã mẽ kuma nẽ hkaprĩ nẽ rÿ kapër xwÿnhhta kamã gryk nẽ. Mẽ pajakwa hkryreja te kot kuwy jakrax kryre pyrãk. Kot ka kuwy jakrax grire ho tẽ nẽ nhÿri põi kamã amẽ nhũm kók ho apê nhũm hpók rax tokyx anẽ. Hãmri nẽ ma pà ho hkaxàr par o mõi nẽ ho hkaxàr pa. ⁶ Mẽ pajakwaja mã kot anhÿr. Kot kaj atÿx ri tanhmã ho akapër punuj to nhũm mẽ ama nẽ axpën mã anhĩxi ho krĩ nhĩpêx ka amex kêt nẽ apa. Rÿ ka atÿx ri ajakwa ho tanhmã akwÿjê ho akapër to nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã ama nẽ hkaprĩ nẽ rÿ akamã gryk nẽ. Satanasti nhÿ hã na htem ã mẽ hakwa ho kapër punuj anẽ.

⁷ Na htem tõhã mẽmo mry xoprê pynê nẽ tanhmã ho nẽ ra ho kãm ma hkêt. Kagã rÿ hagrôre rÿ àati rÿ gôx kãm mẽmo mryja nhũm htem unê nẽ tanhmã ho nhũm kãm ma hkêt nẽ mẽ hkõt pa ho pa. Nom na htem mry piitã ã hipêx anhÿr kêt nẽ. ⁸ Tã mẽ pajakwa te mẽ kot tee ri mẽmo mry ho kãm ma hkêt kaprÿ xwÿnhhta pyrãk. Na pu htem amnhĩ krã hkõt pajakwa ho pakapër mex pix kêt nẽ. Tanhmã kot puj mẽ pakapër punuj kêt kaxyw amnhĩ jakwa hto? Mẽ pakapër punuj te kot kagã xoprê kot mẽ hkamnhar nẽ õ wenën o mẽ hparta pyrãk. ⁹⁻¹⁰ Na pu htem tõhã pajakwa ho tãm pakapër nẽ tõhã pakapër punuj nẽ. Nẽ tõhã Pahi Maati Tĩrtũm mã mex o mex ã harënh tã ra axtem nẽ tanhmã mẽhõ japrÿ hto. Tĩrtũm kot mẽ pahto

amnhĩ pyrà nẽ mẽ panhĩpêx tâ pu htem axtem nẽ tanhmã axpẽn japyrỳ hto ho ri papa. Jao te pahte Tĩrtũm japyrỳ pyræk. Kwa ixkwỳjaja. Kêr pu mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja ã pakapêr punuj anhỹr hkêt nẽ. ãm mẽ pajakwa ho mẽmoj mex pix jarẽnh o ri papa.

¹¹⁻¹² Xà koja pà kamã hinore pyxi htã kamã gô xành nẽ mãânên kamã gô xenh nõkati? Nà koja anhỹr kêt nẽ. Na hte kamã gô mex pix nẽ rỳ kamã gô xenh nõkati pix nẽ.

Nẽ xà koja jaàxô hpàr ã rãrãj harir? Rỳ ahkrô xô hã mánkwrýtire harir? Nà na hte ahpỹnhã hpàr ã harir. Ja pyrà nẽ kêr pu mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja pajakwa ho pakapêr punuj pê ho papikamỳr tỳx nẽ. Nẽ te hinore kamã gô mex pixta pyrà nẽ ãmoj mex pix jarẽnh o ri papa. No mẽ pajakwa nhĩkjê ho tãm pakapêr nẽ hikjê ho pakapêr punuj kêt nẽ. ãm pakapêr mex pix o pakapêr o ri papa. Kwa kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho papa.

Tĩrtũm kôt mẽ àhpumunh xwỳnhjê jarẽnh

Wam Korĩt 2.6-16

¹³ Nẽ kwa mẽ axàhpumunh tỳx xwỳnhjaja kêr ka mẽ amnhĩ to mex o ri apa. Nẽ mẽ piitã tãm mẽ hipêx mex nẽ mẽ amã axpẽn japê hã axpẽn to ajuta mex o ri apa. Tĩrtũm kapêr xà hkôt. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ axàhpumunh mex ã amnhĩ to amnhĩrĩt. ¹⁴ Nom kot ka mẽ mẽmoj tâ axpẽn kamã agryk o ri apa. Rỳ amnhĩ pix kukamã ajamaxpêr o ri apa hãmri nẽ ãm ate Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. ¹⁵ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnh

pixjaja na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Jao mẽkarõmnuti kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. ¹⁶ Axpên kamã mẽ gryk o mẽ pa xwÿnhjaja na htem amnhĩ pix kukamã hamaxpêr jao tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ amnhĩ tã mẽ kamã mẽ gryk xwÿnhjê homnuj o pa. Tã ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhÿr pumaj kwa kêr pu mẽ mẽmoj tã axpên kamã pagryk o ri papa hkêt nẽ. ¹⁷ Mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx xwÿnhjaja na htem jajê rom tãm axpên nhĩpêx rãhã o pa.

Nẽ axpên kamã ukaprĩ pix o ri axpên kôt pa.

Nẽ tãm hamaxpêr o pa.

Nẽ mẽ piitã mẽ hipêx o axpên pyràk.

Nẽ axpên tã hpijaàm o ri pa.

Nẽ tanhmã ri axpên no kupyri to hkêt nẽ.

Nẽ ri oprê ho pa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ axpên kamã òkre kahak kêt nẽ.

Nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o axpên pyràk.

Nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx rãhã nẽ.

Ã na htem Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwÿnhjaja amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. ¹⁸ Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ pajamakêtkati nẽ paxãmnhĩx pahkĩnh nẽ ri papa. Nhũm nhÿri mẽhõ wa axpên kãm gryk pu mẽ wa omu rÿ wa harênh ma hãmri nẽ mẽ pahtõ ma wa hwÿr tẽ nẽ wa kãm pakapêr nẽ tãm akupÿm wa ãm. Hãmri nhũm wa ra mẽ pahpyrà nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx pê hamakêtkati nẽ wa ri pa. ãmnhĩx ri hkĩnh nẽ wa ri pa.

4

Mẽ kot amnhĩ pix kukamã mẽ hamaxpêr xwÿnhjê

*jarēnh**Matêwre 20.20-28; Juãw 16.24*

¹ Nē kwa mon ka hte mē akwýjaja axpēn mā akapēr mā agēt o axpēn kām agryk pix o apa? Na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o amnhĩ pix kukamã ajamaxpēr. Nē mē amã amnhĩ jamaxpēr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx prãm. No Tĩrtũm kām hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt nē. ² Na ka htem nhÿri mēmoj pumu nē tee ri ho amã anhõ hprãm kaprÿ. Nē amã ho anhõ hprãm xàj õ xwýnhata pĩr nē kēp utàr mã.

Nē na ka htem tanhmã axpēn kukrêx kute hã omu nē amã ho anhõ hprãm nē hã õ xwýnhata mē wa axpu. No mē amã hprãm xwýnhata mē ate hõ hã Tĩrtũm wÿr ronhÿx ra mē ama nē mē amã hõ gõ. Tã mē ate hã axàhwÿr kêt jakamã nhũm mē amã òr kêt nē.

³ Rÿ ka mē tōhã mēmoj tã awÿ nhũm kot mē amar tã mē amã òr kêt nē. Kot mē amã òr nhũm mē ate ho anhõxÿ ho apa pymaj na hte tōhã mē amã mē ate hã axàhwÿr xwýnhata nhõr kêt nē.

⁴ Kormã mē ate hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt. Te mēni hõ ra mjên tã nhãm kot mēhõ my ho amnhĩkati pyræk o na ka htem amnhĩ nhĩpêx o apa. Jao mē amã mē apê Tĩrtũm kra hprãm tã axtem nē mē kām hprãm kêt xwýnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa nē mē uræk nē tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa. Nē mē ate amnhĩ tomnuj gryk ã mē amã Tĩrtũm prãm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

⁵ Tĩrtũm kapēr ã kagà htũm kot tanhmã Karõ jarēnh to nē harēnh kot:

Na pre Tĩrtũm mē pahwÿr amnhĩ Karõ rē nhũm mē pahwÿr wrÿ nē mē pakamã agjê nē mē

pahkôt pa ho pa. Mě pahte hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papaja na kãm hprãm. Aně. ãm hãmri ã harēnh kot anhÿr jakamã kwa kêr ka mẽ harēnh ma nẽ kãm ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa.

⁶ Na hte Tĩrtũm mẽmoj to mẽ pakutã nojarêr rãhã pu mẽ ÿ hã tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Kapêr ã kagà kot ja jarēnh kot:

Mě kãm Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt xwÿnhjaja na hte Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kutã amnhĩ xunhwÿ.

No mẽ kãm hkôt ri amnhĩ nhĩpêx prãm xwÿnhjaja na hte amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ho mex o pa nhũm htem hihtÿx xà nhÿ hã mẽ kãm hprãm kêt xwÿnhjê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Aně.

⁷ Jakamã kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kapêr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kêr kê Sata-nasti tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj to hprãm xaj tanhmã mẽ ato ka mẽ Tĩrtũm Karõ nhÿ hã ãm ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nhũm tee ri amã àhkrox kaprÿ nẽ akaga nẽ ma tẽ.

⁸ Nẽ kot kaj mẽ Tĩrtũm kapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o apa nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ te kot mẽ apa hã mẽ ajamÿnh nẽ mẽ ato pa pyrak o mẽ anhĩpêx. Jao mẽ ato mex o ri mẽ akôt pa ho pa. Nẽ mẽ atãnopxar rãhã ka mẽ ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa.

Nẽ kêr ka mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ hkaga kurê kumrêx nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nẽ. Rÿ ka mẽ tanhmã ajamaxpêr punuj to hãmri nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ hkaga nẽ hpãnhã tãm ajamaxpêr pix o ri

apa. Mě apê Tĩrtũm kra hã kêr ka mẽ ãm hkôt pix mã ri tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Mě pahte amnhĩ tomnuj ã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

Wam Juãw 1.5-10

⁹ Nê kêr ka mẽ tee ri ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nê akaprĩ xàj mur nê akĩnh kêt nê. Nê akaprĩ xàj amỳr rax nê. ¹⁰ Hãmri nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh o:

—Pa Tĩrtũm. Na pa ã amnhĩ tomnuj anê. Nom kot paj axte hkêt nê. ãm inhmã akapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx prãm.

Anhỳr o kãm akapêr kê mẽ ama nê mẽ ate amnhĩ tomnujta ã tanhmã mẽ ato hkêt nê. ãm mẽ ato mex nê ka mẽ akupỳm ajamakêtkati nê axãmnhĩx akĩnh nê ri apa.

Mě pahte axpên to pakapêr nê mẽ pahkurê

Matêwre 7.1-5; Rõmãn 2.1-3, 14.10-13; Wam Korĩt 4.5

¹¹ E ixkwỳjaja. Kwa kêr ka mẽ anhĩõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu nê tanhmã ho akapêr punuj to hkêt nê. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja nê mẽ pahkurê kamã hihtỳx jakamã kot ka mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anê nê te ate Tĩrtũm kapêr tũm kwỳ omnuj ã harênh pyræk. Rỳ te axàhpumunh tỳx o ate Tĩrtũm jakrenh ã amnhĩ to jarkrar pyræk. Jao kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Na htem Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kwỳ mex ã harê nê hkwỳ omnuj ã harênh kêt nê. Piitã mex kênã.

¹² Nê Tĩrtũmja tapxipix na kêp mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnh maati. Nê tapxipix na hte mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh

hkôt tanhmã mẽ pajarēnh to. Mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarē rỳ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarē. ãm tapxipix kot ã mẽ pajarēnh kot anhỹr xwỳnh. Tã ka mẽ axtem nẽ kapēr kwỳm ri tanhmã akwỳjê ho akapēr punuj to ho ri apa.

Mẽ pahte Tĩrtũm mã pajamaxpēr pẽ kãm amnhĩ jarēnh ã mẽ pamã karõ

Rukre 12.13-21

¹³ E kwa mẽ inhma ixkwỳjaja. Na ka hte mẽ akwỳjaja tanhmã amnhĩ kukamã ajamaxpēr to nẽ akwỳjê mã amnhĩ jarēnh o:

—Koja apkati pa ma krĩ hõ hwỳr mõ nẽ kamã mẽ kãm ixápênh o ixpa hã ixtã amgrà pyxi nẽ hpãnhã kàxpore jamỳnh rax nẽ man akupỹn mõ.

Anhỹr o amnhĩ jarē. ¹⁴ Kwa mẽ ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarēnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ pahtõ mẽ pahte amnhĩ kukamã paxàhpumunh mex? Amrakati kênã. Kot ka mẽ ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarēnh anhỹr tã kormã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt ri tanhmã amnhĩ to nẽ ty. Rỳ tanhmã amnhĩ to nẽ axà hãmri nẽ nhỹhỹm amõr kêt nẽ. Te mẽ pahpê namê pyræk na pu htem ri papa nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ ty nẽ pajapêx tokyx anẽ. ¹⁵ Jakamã mẽ ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarēnh anhỹr kêt nẽ. Kêt amnhĩ jarēnh o:

—Koja Tĩrtũm kãm ja prãm koja apkati pa ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhỹr o Tĩrtũm kamnàr o tanhmã amnhĩ kukamã amnhĩ jarēnh to. ¹⁶ No mẽ ate amnhĩ krã hkôt amnhĩ kukamã amnhĩ jarēnh ta Tĩrtũm jamaxpēr xà hkôt kêt. ãm amnhĩ krã hkôt mẽ

ate amnhĩ kukamã amnhĩ jarēnh kēnã. Ā mẽ ate amnhĩ jarēnh anhỹrja mex kêt.

¹⁷ Nē mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêxja kot kaj mẽ ate mar mex tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr hãmri nē amnhĩ tomnuj o apa.

5

Mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê jarēnh

Rukre 12.13-21; Wam Ximotre 6.9-10; Apokarip

18.14

¹ Nē kwa mẽ akàxpore rũnh xwỳnhjaja. Mẽ inhma nē inhmar tỳx nē. Nhỹrmã mẽ amex kêt jakamã kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o ra akaprĩ nē amỳr o apa kurê kumrêx. ² Tĩrtũm noo mã mẽ akàxpore te ra mẽ apê hapêx par pyràk. Te ra mẽ anhỹ kamã mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnh ã kutã akrĩ pyràk. ³ Mẽ ate mẽ akukrêx nē mẽ akàxpore ho apikuprõnh rũnh tã ka htem mẽ akwỳjê pê ho anhõxỳ ho ri apa. Mỳrapê koja nhỹrmã tanhmã mẽ apê amnhĩ to nē omnu pa ka mẽ ho apikuprõnh rax kaprỳ. Hãmri nē mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri atĩr tũm nē apa ho apa hkêt nē. Ām kuwy kamã mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa. ⁴ Na ka htem apur kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã amnhĩrer kêt nē. Nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ ajamã hãmri nē mẽ atã amnhĩ to Pahi Maati Tĩrtũm xihtỳx xwỳnhhta wỳr o pa nhũm mẽ atã mẽ kuma. ⁵ Mẽ akĩnhã mẽ kêp amrakati htã ka htem ãm ja hã mẽ omu nē mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm amnhĩrer kêt nē amnhĩ pix kukamã ajamaxpêr. Nē amã prãm xà hpix kukamã amnhĩm mẽmoj japrôr pê akĩnh o ri apa. Jao te mẽ apê môx htwỳm nhũm mẽ kot

hpĩr nẽ hkrẽr mã mex ã harẽnh xwỳnhhta pyræk. Mỳrapê kot kaj mẽ môxta pyrà nẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri atĩr tũm nẽ apa ho apa hkêt nẽ. ⁶ Nom ja pix kêt. Na ka htem mẽ anhõ krĩ kamã mẽ anhõ pahĩ mã tanhmã akwỳjê ho axêx to ho ri apa. Mẽ kot tanhmã atomnuj to hkêt tã ka mẽ kãm mẽ ho axêx rũnh nẽ. Tã koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ hã tanhmã mẽ ato rax kumrêx ka mẽ rĩ amnhĩ pumu.

Mẽ pahte Jejus kutêp amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpêr o papa hã mẽ pamã karõ

Sikũn Pêtre 3.1-13

⁷ E ixkwỳjaja. Koja mẽhõ tanhmã mẽ atomnuj to htã ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw Jejus mã ajamaxpêr rãhã ho ri apa. Pê akupỹn hpôx xà hã arĩgro jamãr rãhã nẽ. Te pur nhõ dõn kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. Koja hpur kãm ahkre nẽ ahkre hpa hãmri nẽ arĩ hamãr o pa nẽ kãm nojarêtkêt nẽ hã na wrỳk jamãr o pa. Jao hamakêtkati nẽ ô jamãr rãhã ho pa. ⁸ Tã kêt ka mẽ uræk nẽ arĩ Pahihti akupỹn hpôx xà hã arĩgro jamãr rãhã ho ri apa. Koja tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Jakamã kêt ka mẽ kutêp mẽ kot mẽ atomnuj xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx nẽ ri apa. Nom tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o Jejus kaga hkêt nẽ. Arĩ hamãr pê akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. Koja akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahto mex rax kumrêx.

⁹ Nẽ kêt ka mẽ axpên to akapêr o ri apa hkêt nẽ. Kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm mẽ ama nẽ tanhmã mẽ ajarênh to. Kot mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pajarênh to xwỳnh na. Tã ra tanhmã kot mẽ pahpiitã mẽ pajarênh to xà hã arĩgroja ra ahtêp o mỗ.

10 E ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ wam mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx mã ajamxpêr rãhã nê. Na prem Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapêr o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã tanhmã mẽ hipêx to nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa. Tã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr pê Tĩrtũm kaga hkêt nê. Na prem arĩ ÿ hã kapêr jarênh rãhã ho ri mẽ hkôt pa. Tã kêr ka mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o amnhĩ nhĩpêx nê Tĩrtũm kaga hkêt nê. 11 Na prem amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa rãhã ty hãmri nê Tĩrtũm kuri mex nê hkĩnh nê pa ho pa. Ra mẽ ate finat Johti jarênh mar mex. Na pre omnuj tỳx nê pa htã amnhĩ tã Pahi Maati Tĩrtũm kamã gryk nê hkaga hkêt nê. Hãmri nhũm amnhĩ tã omu nê gaa nê ho mex rax nê nhũm akupỹm mex kumrêx nê pa. Pahi Maati ja ukapri ho ukapri nê mex o mex jakamã na pre ã Johti ho mex anê. Tã koja ho mexta pyrã nê ã mẽ pahto mex anê.

Mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

Matêwre 5.33-37, 18.15; Rõmãn 12.15; Karatas 6.1-2; Jutre 22-23

12 E ixkwỳjaja. Pa mẽ amã mẽmoj jarê ka mẽ inhma nê inhmar tỳx nê. Kêr ka mẽ mẽmoj tã amnhĩ jarênh kaxyw hãmri nê akatàt kôt amnhĩ jarênh kurê kumrêx. Nê amnhĩ jarênh o: “Nà kot paj ja ho anê.” Anê. Rỳ amnhĩ jarênh o: “Nà kwarĩ pa ja ho anhỹr kêt nê.” Anhỹr o amnhĩ jarênh kurê kumrêx. Kê mẽ akwỳjaja ãm hãmri mẽ ate amnhĩ jarênh ã mẽ apumunh kurê kumrêx nê axêx ã mẽ

akamnhĩx kêt nê. Mẽ apê Tĩrtũm kra kênã kot ka kêt mẽ ri axtem nê amnhĩ jarẽnh o axêx.

¹³ Nê koja mẽ anhiõ mẽmoj tã tanhmã amnhĩ to nê omnuj nê. Ka mẽ ja hã omu nê kãm anê kê amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpêr pê amnhĩ to hwỳr rãhã ho pa. Rỳ koja hkĩnh nê ri pa ka mẽ ja hã omu nê kãm anê kê hkĩnh kãm mex o mex ã grer o pa. ¹⁴ Rỳ koja à nê nõ ka mẽ ja hã omu nê kãm anê kê amnhĩ wỳr pastô nhỹ hã mẽ kapêr xwỳnh kwyjê hã karõ. Kê mẽ hwỳr mra nê Jesus nhỹ hã mẽmo twỳm kwỳ ho hkukõ nê ho Tĩrtũm wỳ. ¹⁵ Kê mẽ ã mẽ à xwỳnhjê hwỳr mrar nê mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa anê. Koja mẽ ho kuwỳ nhũm mẽ kuma nê akupỳm mẽ ho mex. Nhũm mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to japêr kê mẽ ja hã amnhĩ jarê kê Tĩrtũm mẽ kuma nê ja hã tanhmã mẽ ho hkêt nê. ¹⁶ Jakamã kêr ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ tomnuj to nê tee ri ja hã amnhĩ pumu hãmri nê tokyx akwỳjê mã amnhĩ jarê kê mẽ tokyx ato Tĩrtũm wỳ. Kê atã mẽ kuma nê tanhmã akrã hto ka axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. Nê ra amex nê apa.

Nê koja mẽhõ Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. Hãmri nê mẽmoj tã kuwỳ nhũm kuma nê kãm tanhmã mẽmoj to. ¹⁷ Te finat Eris kot mẽmoj tã hwỳr nhũm kot mar nê kãm ho anhỹrta pyræk. Erisja kêp mẽ panhiõ na pre. Tã na pre hkwỳjaja amnhĩ tomnuj pix o pa nhũm tee ri mẽ omu nê mẽ hã na wrỳk kêt kaxyw ho Tĩrtũm wỳr kãm hihtỳx nê. Hãmri nhũm kuma nê kãm ho anê nhũm na wrỳk kêt ry rax kumrêx. Hã amgrà axkrunêpxi nê hkôt mytwrỳ kêp 6. Mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o paja mỳrapê. ¹⁸ Tã nhũm Eris axte mẽ

ho kuwỳ nhũm axte mẽ hwỳr na rě nhũm akupỹm katàt kòt wrỳk mex nẽ. Nhũm akupỹm mẽ hpur kãm mẽ òja mẽ kãm mex nẽ akupỹm mẽ kãm ô rũnh nẽ. Tã ã Tĩrtũm kot Eris mar nẽ kãm mẽmoj nhĩpêx anhỹrja pyrà nẽ koja mẽ pama nẽ mẽ pamã mẽmoj tanhmã ho.

¹⁹ Nẽ e mẽ inhma ixkwỳjaja. Koja mẽhõ Tĩrtũm kapêr mar tỳx nẽ te kêp hkra pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Tã tanhmã hamaxpêr to nẽ kapêr kaga nẽ htỳx ri amnhĩ tomnuj pix o pa. Ka mẽ ja hã omu nẽ hwỳr mra nẽ kot amnhĩ tomnuj nẽ kãm akapêr kãm axihtỳx kê tokyx hkaga nẽ akupỹm Tĩrtũm kòt amnhĩ xãm tỳx nẽ ãm hkòt pix mã amnhĩ nhĩpêx.

²⁰ Koja amnhĩ tã mẽ ama nẽ Tĩrtũm kòt amnhĩ xãm tỳx nhũm amnhĩ tã omu nẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj tota ho hamakêtkati nẽ amnhĩ katut kòt kurẽ nhũm nhỹrmã kuri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Koja amnhĩ tomnuj tỳx o pa htã hkaga hpa nhũm Tĩrtũm ja hã omu nẽ hã tanhmã ho hkêt nẽ axte tanhmã kot amnhĩ tomnuj tota mã hamaxpêr kêt nẽ.

Tã ãm ja pix. Ixpê Xiakre na pa ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ.

Tĩrtũm kapēr ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f